

Complexnummer: 523443

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Boeyink

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

523444, 523445, 523446

Woonplaats

Winterswijk Ratum

Gemeente

Winterswijk

Provincie

Gelderland

Hoofdadres van hoofdobject

Ratumseweg 31, 7106 CH Winterswijk Ratum

Complexomschrijving

Inleiding

BOERDERIJCOMPLEX 'Boeyink' gelegen aan de Ratumseweg in het buurtschap Ratum. Het erf is reeds generaties lang in het bezit van de familie Boeijenck en was oorspronkelijk, evenals de meeste andere scholtegoederen horig aan het stift te Vreden in Duitsland. De sluitsteen in de achtergevel van de boerderij draagt de initialen 'JHB/JHH' en de datum '1891'.

Na 1850 verschijnen in het Winterswijkse buitengebied grote voorhuizen bij de scholteboerderijen, met een aan stedelijke woonhuizen ontleende detaillering. De boerderij Boeyink is hier een voorbeeld van en het vertegenwoordigt een sober en voornaam type dat aan het einde van de 19e eeuw type meer voorkomt. Het voorhuis is aan het einde van de negentiende eeuw gebouwd. De boerderij is nog altijd als agrarisch bedrijf in gebruik en is grotendeels in oorspronkelijke staat. De tegen de rechter zijgevel van de boerderij aangebouwde nevenschuur valt buiten de bescherming.

Complexomschrijving

Binnen de complexbescherming worden opgenomen een T-BOERDERIJ (complexonderdeel A), een vrijstaande KORENSPIEKER (complexonderdeel B) van vroegere datum en een op het achtererf gelegen, deels in hout opgetrokken SCHUUR (complexonderdeel C), die eveneens van vroegere datum dateert. Het erf ligt op enige afstand van de doorgaande Ratumseweg en wordt vanaf deze weg ontsloten door een smalle toegangsweg met

laanbeplanting. De T-boerderij is min of meer parallel aan de weg gelegen en bezit een groot, blokvormig voorhuis voor een langgerekt achterhuis en een iets terugliggende, aangebouwde nevenschuur, die buiten de bescherming valt. De vrijstaande korenspieker is met de nokrichting dwars op het voorhuis van de boerderij gesitueerd. Achter op het erf staat de grote vrijstaande schuur ('schoppe') en voorts bevindt zich op het erf een recente schuur die buiten de bescherming valt. Een deel van de tuin wordt omgeven door een smeedijzeren HEKWERK. Het erf ligt ingebed in de voor dit buurtschap kenmerkende bospercelen.

Waardering

COMPLEX SCHOLTEBOERDERIJ 'Boeyink'

-Van architectuurhistorische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een historisch gegroeid boerderijcomplex, bestaande uit een T-boerderij met nevenschuur, korenspieker en schuur met zeldzaamheidswaarde. Het complex valt op door de aanwezigheid van deze verschillende onderdelen op het erf, waardoor het een goed en grotendeels gaaf voorbeeld van een boerenerf vormt.

-Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ensemblewaarden die de verschillende complexonderdelen onderling bezitten en de hoofdvorm van het hele complex, dat beeldbepalend is aan de Ratumseweg.

-Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming van het geheel als scholteboerderij in de agrarische, economische en sociale geschiedenis. Op het erf bevindt zich voorts een korenspieker, die een bijzonder voorbeeld is in de typologische ontwikkeling van agrarische gebouwen.

Monumentnummer*: 523444

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 december 2006
Kadaster deel/nr: 51195/149

Monumentnaam**

Boeyink

Complexnummer

523443

Complexnaam

Boeyink

Woonplaats*

Winterswijk Ratum

Gemeente*

Winterswijk

Provincie*

Gelderland

Straat*

Ratumseweg

Nr*

31

Toev.*

Postcode*

7106 CH

Woonplaats*

Winterswijk Ratum

Situering

Locatie

Ratumseweg

33

7106 CH

Winterswijk Ratum

Kadastrale gemeente*

WINTERSWIJK

Sectie*

C

Kad. object*

3864

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel A

T-BOERDERIJ met een aangebouwde, buiten de bescherming vallende nevenschuur. Het blokvormig voorhuis is opgetrokken op een rechthoekig grondplan en telt twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een schilddak, belegd met gesmoorde Hollandse pannen. In de nok van het dak bevindt zich geheel rechts en geheel links, een gemetselde schoorsteen. De gevels bezitten een gepleisterde plint en zijn opgetrokken in rode baksteen in kruisverband. De vier hoeken bezitten gemetselde hoekpilasters. De gevelopeningen in het voorhuis zijn allen voorzien van onderdorpels en aan de bovenzijde gemetselde korfbogen voorzien van gepleisterde geboorte- en sluitstenen. In de gevel bevinden zich enkele, op regelmatige afstand van elkaar geplaatste gietijzeren sierankers. De overwegend gebruikte venstervorm is het T-schuifvenster (voorgevel), voorts zijn klapvensters toegepast (zijgevels). De vensters in de eerste bouwlaag zijn voorzien van groen geschilderde, opgeklampte luiken. De gevels worden aan de bovenzijde afgesloten door een omlopende gekorniste kroonlijst met bakgoot. De VOORGEVEL van het voorhuis telt vijf assen tussen gemetselde hoekpilasters. In de risalerende middenpartij bevindt zich in de eerste bouwlaag in een terugliggend portiek de entree met dubbele paneeldeuren onder een enkelruits bovenlicht. De deuren bezitten ruiten achter traliewerk. Ter weerszijden van de entree bevinden zich vier T-schuifvensters. In de tweede bouwlaag bevinden zich vijf kleinere T-schuifvensters, zonder luiken. Centraal in het voorschild bevindt zich

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

als bekroning van het middenrisaliet een dakkapel onder een aangekapt zadeldak. Deze dakkapel bezit een enkelruits stolpraam, en wordt omgeven door gesneden schouderstukken en gelobde windveren. De RECHTER ZIJGEVEL van het voorhuis telt twee assen en heeft in de eerste bouwlaag rechts een deur met bovenlicht en links een schuifvenster met luiken. In de tweede bouwlaag bevinden zich twee klapvensters. De LINKER ZIJGEVEL bezit twee T-schuifvensters met luiken in de eerste bouwlaag en twee, waarschijnlijk klapvensters, in de tweede bouwlaag.

Het achter aan het voorhuis aansluitende BEDRIJFSGEDEELTE met middenlangsdeel, telt een bouwlaag en een zolderverdieping onder een zadeldak met wolfseind, belegd met rode Muldenpannen en deels met rode Hollandse pannen (deel van rechter dakschild). De gevels bezitten een gepleisterde plint als bij het voorhuis en zijn opgemetseld in rode baksteen in kruisverband. De afwatering vindt plaats via een bakgoot op klossen. In het vrijliggende deel van de RECHTER ZIJGEVEL van het bedrijfsgedeelte, bevindt zich een niet-oorspronkelijke deur onder strekse boog, en hierboven een klein, van tralies voorzien venster. Links hiervan bevinden zich boven elkaar de vensters van kelder en opkamer, beiden voorzien van tralies. De LINKER ZIJGEVEL van het bedrijfsgedeelte bezit ter plaatste van de keuken twee T-schuifvensters zoals beschreven, en een zij-entree met houten deur en tweeruits bovenlicht, omgeven door een witgeschilderde houten deuromlijsting met hoofdgestel. Het geveldeel ter plaatste van de stallen, telt drie groen geschilderde opgeklampte staldeuren en rechts hiervan twee kleine vensters met luiken. Deze gevelopeningen worden aan de bovenzijde afgesloten met een gemetselde segmentboog met gepleisterde boogstenen. Hoger in de gevel bevinden zich drie halve stalramen met een ijzeren roedeverdeling. De ACHTERGEVEL wordt omgeven door gemetselde hoekpilasters en een tandlijst onder de dakrand. Centraal in de achtergevel bevindt zich een niet oorspronkelijke stalen roldeur onder een gemetselde korfboog voorzien van gepleisterde boogstenen. In de sluitsteen zijn initialen en een jaartal aangebracht: 'JHB/JHH/1891'. Ter weerszijden van deze deur bevinden zich staande zijvensters met ijzeren roedeverdeling. Geheel rechts en links bevinden zich twee staldeuren onder korfbogen voorzien van gepleisterde boogstenen. Hoger in de gevel, onder het wolfseind, bevinden zich drie laadluiken, alle met een niet oorspronkelijke invulling.

Een deel van de tuin wordt omgeven door een oorspronkelijk smeedijzeren HEKWERK.

Waardering

T-BOERDERIJ uit het einde van de negentiende eeuw (complexonderdeel A) met HEKWERK

-Van architectuurhistorische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een scholteboerderij van het T-type uit het einde van de negentiende eeuw, die opvalt vanwege het imposante blokvormige voorhuis met sobere maar harmonische detaillering. De boerderij is een van de fraaiere voorbeelden van het in deze streek meer toegepast type boerderij, die in de tweede helft van de negentiende eeuw bij scholtefamilies in de mode kwam.

-Van stedenbouwkundige waarde als hoofdonderdeel van het boerderijcomplex, dat onder meer vanwege het blokvormige voorhuis aan de Ratumseweg een beeldbepalende rol speelt.

-Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming van het geheel als scholteboerderij in de agrarische, economische en sociale geschiedenis van Nederland. Het fraaie woonhuis is een uiting van de behoefte aan status, die de scholtefamilies aan het einde van de negentiende eeuw kenmerkt.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 523445

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 december 2006
Kadaster deel/nr: 51195/149

*Monumentnaam***

Boeyink

Complexnummer

523443

Complexnaam

Boeyink

*Woonplaats**

Winterswijk Ratum

*Gemeente**

Winterswijk

*Provincie**

Gelderland

*Straat**

Ratumseweg

*Nr**

31

*Toev.**

*Postcode**

7106 CH

*Woonplaats**

Winterswijk Ratum

Situering

Locatie

Ratumseweg

33

7106 CH

Winterswijk Ratum

*Kadastrale gemeente**

WINTERSWIJK

*Sectie**

C

*Kad. object**

3864

Appartement

Grondperceel

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving onderdeel B

Vrijstaande KORENSPIEKER op rechthoekige plattegrond, een bouwlaag en een zolderverdieping hoog onder een overhangend en licht uitzwenkend zadeldak belegd met pannen. Het dak bezit witgeschilderde windveren. De gevels van het huis zijn opgemetseld in veldovenstenen (deels rode en deels zwart gesintelde stenen) in kruisverband. De gevelopeningen bezitten -tenzij anders vermeld- brede kozijnen van Bentheimer zandsteen en worden aan de bovenzijde afgesloten met een gemetselde strekse boog. In de gevel bevinden zich enkele muurankers. In de eerste bouwlaag van de asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bevindt zich centraal een opgeklampte deur met bovenlicht gevuld met een roedeverdeling in gebogen ruitvormen. Rechts hiervan zijn twee vensters aangebracht met opgeklampte luiken. Hierboven bevinden zich twee kleinere vensters met ijzeren tralies. In de gevel bevindt zich nog een gevelsteen van Bentheimer zandsteen en de topgevel is beschoten met groen geschilderde verticale planken, op een gemetselde kwartrol. De asymmetrisch ingedeelde LINKER ZIJGEVEL bezit geheel rechts een laag in de gevel geplaatst venster met luik. De eerste bouwlaag heeft drie vrijwel identieke vensters met luiken. Onder de dakrand bevindt zich rechts en links een venster met tralies. De asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL heeft een topgevelbeschieting als in de voorgevel. In de eerste bouwlaag bevinden zich twee vensters met tralies en hoger in de gevel onder het topgevelbeschot ook twee vensters met tralies. Voor het bezoeken van het INTERIEUR werd

geen toestemming verleend.

Waardering

KORENSPIEKER (complexonderdeel B) van oudere datum.

- Van architectuurhistorische waarde als gaaf en zeldzaam voorbeeld van een korenspieker op het historisch gegroeide erf. Het gebouw is typisch voor de streek en kenmerkt zich door de beschoten topgevel, de gebruikte veldovensteen en de Bentheimer zandsteen, die aangeeft dat het hier om een gebouw van een belangrijke boeren familie gaat.

- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van het historisch gegroeide complex. Het gebouwtje bezit ensemblewaarden met de overige complexonderdelen.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming van het geheel als korenspieker als onderdeel van een scholtegoed in de agrarische, economische en sociale geschiedenis. De korenspieker is herkenbaar als oudere kern op het scholtegoed, onder meer door de toepassing van Bentheimer zandsteen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)

Bijenkorf

Monumentnummer*: 523446

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 december 2006
Kadaster deel/nr: 51195/149

Monumentnaam**

Boeyink

Complexnummer

523443

Complexnaam

Boeyink

Woonplaats*

Winterswijk Ratum

Gemeente*

Winterswijk

Provincie*

Gelderland

Straat*

Ratumseweg

Nr*

31

Toev.*

Postcode*

7106 CH

Woonplaats*

Winterswijk Ratum

Situering

Locatie

Ratumseweg

33

7106 CH

Winterswijk Ratum

Kadastrale gemeente*

WINTERSWIJK

Sectie*

C

Kad. object*

3864

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel C

Grote vrijstaande dubbele SCHUUR opgetrokken op een rechthoekige plattegrond, in baksteen en hout. De afzonderlijke schuren worden afgedekt door een zadeldak, belegd met rode pannen.

Waardering

SCHUUR (complexonderdeel C).

-Van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een dubbele schuur op een boerenerf. De dubbele schuur volgt een type dat karakteristiek is voor de streek en zich kenmerkt door het hoge zadeldak met laag doorgetrokken schilden en de beschoten topgevel.

-Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van het boerderijcomplex, de dubbele schuur heeft hoge ensemblewaarden met de overige complexonderdelen en heeft door ligging en hoofdvorm mede een beeldbepalende rol in het aanzien van het complex vanaf de Ratumseweg.

-Van cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming van de dubbele schuur als onderdeel van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

scholteboerderij in de agrarische, economische en sociale geschiedenis.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)